

PETER FÅR TURISTER PÅ STRANDTUR TIL AT FYLDE HAVFALDSPOSER

Der er poser at samle op, hver gang Peter Michélsen kommer forbi. Siden starten på projekt Ren Strand Fanø i februar sidste år, er det lykkedes at indsamle 15 tons affald.

Det seneste år har Peter Michélsen udleveret såkaldte havfaldsposer til lokale og feriegæster på strandtur, så alle hjælper med at holde Fanø fin. NY FORM sponsorerer projektet, der indtil nu har indsamlet 15 tons affald på Fanø Strand.

Tekst og foto: Sort på Witt

Dåser, der ender i naturen, bliver slebet skarpe af fx sandfugning og ender med at ligge som noget nær knivblade i sandet, hvor de kan skade dyrepoter og bare sommerfædder.

Et 14 tomers fjernsyn. Toiletsæder. Vinterstøvler.

Det er de utroligste ting, Peter Michélsen, Fanø, har samlet i det, han kalder Formidlingscenter Havfaldsborgen. Det er en farvestrålende borg i hans forhave bygget op af europapaller og det skrald, som han selv, andre lokale og feriegæster har samlet op på Fanø Strand, fordi det enten er skyllet op på stranden eller er blevet smidt i naturen.

Siden Peter Michélsen startede initiativet for lidt over et år siden, har han og alle hans hjælpere indsamlet i alt 15 tons affald. De cirka 1,5 tons har han brugt til at bygge sin havfaldsborg for at skabe bevidsthed om, hvad det er, vi mennesker egentlig udsætter naturen for.

Her er massevis af fiskekasser, plastikdunke til fx motorolie, sikkerheds-

hjelme og orange gummihandsker – plastik, der med stor sandsynlighed er søfolks efterladenskaber. Her er også plastiksandal, strandlegetøj og sodavandsdåser – ting, som formentlig er efterladenskaber fra folk på strandtur.

De fleste ting er lavet af plast, for det forgår ikke så let. Det kan tage naturen op til 400 år at nedbryde plast.

Nysgerrige kigger forbi

Iscenesættelsen med den farvestrålende havfaldsborg virker. NY FORM har ikke været på besøg hos den initiativrige herre i Sønderho i mange minutter, før en bil med tysk nummerplade stopper op ude foran – og det sker tit. En dame med sølvgrå knold i nakken kommer nysgerrigt nærmere.

“Was machen Sie hier,” spørger hun med et nik i retning af havfaldsborgen og siger, at det ligner

en slags moderne kunst-installation. Peter Michélsen fortæller om initiativet, der har fået navnet Ren Strand Fanø, og får et anerkendende smil. "Ah, derfor er stranden så ren. Jeg synes også, at stranden er ren som aldrig før," nikker hun. Han smiler tilbage.

"Mennesker, der har holdt ferie her på Fanø i 42 år, er kommet til mig og har sagt: Aldrig har jeg set stranden så ren som nu. Det glæder mig rigtig meget, at jeg får den slags tilbagemeldinger", siger han.

Snuptagsløsning blev et koncept

Helt tilbage til 1587 kan 46-årige Peter Michélsen regne sine rødder på Fanø - til Sunnich Søffrensen, der sammen med to andre fiskere fra Ribe besluttede at slå sig ned på øen i stedet for hele tiden at drage frem og tilbage efter fangst. En stor del af sit liv har han tilbragt på Fanø Strand. Som knægt var det fx en yndet beskæftigelse for ham og kammeraterne at spejde efter spændende sager, som var drevet i land. Et af hans bedste fund var en kæmpe dunk med slushice-koncentrat, som gav saftvand til flere år!

I dag har han tjansen som strandfoged for Sønderho Strandejerforening, og han har på sine daglige ture lagt mærke til den stigende mængde af især plast-affald på stranden. Han samler det altid op. Det sker også sammen med familien, dvs. hustruen og de to døtre på ni og 16 år, når de fx er på jagt efter rav.

Ideen til en systematisk indsamling i stor skala fik Peter Michélsen tilfældigvis, da han en vinterdag på stranden mødte en mand, der gik og samlede affald op og bad om flere poser til alle sine fund.

Peter Michélsen havde tilfældigvis de såkaldte havfaldsposer liggende i bilen. Poserne med det kreative navn havde han, fordi han har meldt sig som havmiljøvogter i et initiativ for rent havmiljø i regi af Forsvaret.

"Du kan bare smide poserne, når du er færdig, så samler jeg dem op på min næste strandtur," sagde strandfogeden til den energiske herre.

"Og vupti, ideen var født. Så enkelt var det faktisk", husker han med et smil.

"Mit mål er, at Fanø Strand er flot og ren, og hvis rigtig mange vil være med til at få det til at lykkes, er jeg glad", siger han.

I dag har Peter Michélsen fået 21 forretninger på Fanø med i projektet. I forretningerne fortæller medarbejderne kunderne om initiativet og udleverer havfaldsposer. En af butikkerne er NY FORM, der med sin beliggenhed ved Fanø Bad lige ned til vandet er en af de forretninger, der udleverer allerflest poser.

Selv uddeler projektlederen også tomme havfaldsposer, når han en eller to gange dagligt patruljerer den ca. 16 km lange strand med traileren bagpå og samler de fyldte poser op igen.

Siden det hele begyndte, har Ren Strand Fanø uddelt omkring 8.000 havfaldsposer.

For nylig blev der også afholdt Ren Ø-dag, hvor deltagerne på tre timer samlede 4,5 tons skrald i naturen.

"Siden den dag på stranden har jeg desværre ikke set manden, der bad mig om poser, men jeg vil ønske, jeg møder ham igen. Jeg vil så gerne fortælle ham, hvor stort det her er blevet", siger han.

Job som detektiv

For Peter Michélsen er Ren Strand Fanø blevet en fuldtidsbeskæftigelse.

Da det hele startede, arbejdede han som chauffør inde på fastlandet, hvad han havde gjort gennem 20 år. Men som initiativet har vokset sig større, er det kommet til at fylde som en fuldtidsstilling. For det er ikke nok for Peter Michélsen at indsamle affald: Han vil også forebygge, at alt det skrald ender i naturen. Også selvom det betyder, at han

Hver dag tager Peter Michélsen mindst en eller to gange turen på 16 km ad Fanø Strand og indsamler de havfaldsposer, som lokale og turister har fyldt og smidt til ham på deres strandture.

En gang har Peter Michélsen fundet et par kondisko, der var bundet sammen, men ellers er det altid single-sko, der dukker op på stranden. Det veksler så lige fra klipklapper til vinterstøvler.

og familien har et stramt budget - for familien bakker ham op. Hans utrættelige indsats er dog heldigvis blevet belønnet med bl.a. en initiativpris på 25.000 kroner fra Fanø Kommune, donationer igennem en privat støtteforening samt private sponsorater som nu fra NY FORM. Det har betydet, at han kan fortsætte projektet indimellem freelance-chaufføropgaver.

Balloner, som folk finder rigtig mange af i sandet på Fanø Strand, er et af hans indsatsområder. Han ved fra obduktioner af dyr, at mindre stykker plastik ofte havner i mavesækken på fx fugle og marsvin og kan tage livet af dem. Selv sender han af og til døde dyr fundet på stranden til obduktion på Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg. Peter Michélsen fotograferer syste-

matisk motiv og tekst på ballonerne og forsøger at finde ophavsmanden. Fx er det lykkedes ham at lokalisere nogle balloner ud fra teksten: "Red Ticket Sale. 5 Years 0 % APR". De stammede fra en tilbudsfest hos bilforhandleren Honda i Newcastle.

"Mange mennesker tænker ikke på, hvad der bliver af sådan nogle balloner, når de flyver væk. Da jeg gjorde Honda i Newcastle opmærksom på, at deres balloner havnede her på Fanø Strand, holdt de et chefmøde og besluttede at udfase balloner i markedsføringen. Det er dejligt at kunne gøre en forskel", fastslår han.

For nylig var det masser af balloner med teksten "Happy Birthday", der lå på stranden. Det var ca. 14 dage efter, at englænderne havde fejret dronning Elizabeths fødselsdag den 21. april. Nu har briternes premierminister, Theresa May, også fået mail med venlig hilsen Peter Michélsen og Ren Strand Fanø.

"Det er meget nemt at gøre noget

Formidlingscenter Havfaldsborgen kalder Peter Michélsen det bygningsværk, som han har bygget i sin forhave af ca. en tiendedel af alt det skrald, projekt Ren Strand Fanø har samlet ind det seneste år.

De røde havfaldsposer er lette at få øje på i naturen. Hver dag fylder Peter Michélsen traileren og sørger for at få afleveret skraldet på genbrugsstationen i Nordby.

ved, for vi sender jo bare de balloner op for sjov", siger han, der efterhånden kommunikerer med folk i hele verden om problemet med plast i naturen.

Pant på plastik

Generelt kunne han godt tænke sig pantordninger på plastik, fx 50 kr. i pant på de gummihandsker, som fiskerne bruger, når de håndterer fangsten ude på skibene. For undervejs går der hul i handskerne, og sammen med emballagen til det næste par ender mange hullede handsker på det, som søfolk kalder "den blå hylde", dvs. i havet. "Det kunne også være noget med at skabe en ny kultur, hvor fiskerne har en skraldespand ved siden af sig i stedet for at smide tingene overbords, som jeg tror, det ofte sker", siger han.

NY FORM har lige valgt at lancere kædens eget, landsdækkende retursystem med indkøbstasker i kraftig plast i de 28 forretninger

landet over – et koncept à la det danske returflaskesystem.

Ideer til en renere natur har Peter Michélsen mange af: Han kunne godt ønske sig, at besøgende til øen allerede på færgen blev informeret om initiativet med Ren Strand Fanø, og at sommerhusejere, når de flytter ind, finder havfaldsposer sammen med velkomstbrevet fra udlejningsfirmaet.

"Alt det plastik er en miljøbombe under os: Vi er først begyndt at se det nu og gøre noget ved det. Hvis man tog hele Fanø og rystede sandet i en kæmpe si, så tror jeg, vi ville blive chokeret over, hvor meget plastik der ligger fra tidligere tider", siger han. "Men altså det gode er, at det her er en bevægelse, og det stopper ikke", siger Peter Michélsen med et bestemt smil.

Peter Michélsen fotograferer og gemmer systematisk de balloner, folk finder på stranden, for at finde frem til ophavsmændene og fortælle dem om problemet med plast i naturen.